

РЕШЕНИЕ

№ 757

гр. София, 06.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на тридесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря Таня Ж. П. Вълчева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20231000500770 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 3/03.01.2023г. постановено по гр.д. № 393/2022г. по описа на ОС-Враца, ГО, съдът е уважил частично иск с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, като е осъдил Прокуратурата на Република България да заплати в полза на С. Т. Т. сумата 500 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, в резултат на незаконно повдигнато обвинение за извършени престъпления по чл.144 ал.3 вр.ал.1 НК и по чл.131 ал.1 т.5а вр.чл.130 ал.2 НК, като образуваното наказателно производство е прекратено поради това, че извършеното деяние не е престъпление, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 16.09.2020г. до окончателното ѝ изплащане, както и направените по делото разноси в размер на 10 лв.

Със същото решение е отхвърлен иска за разликата над 500 лв. до пълния претендиран размер от 70 000 лв., както и изцяло предявеният иск за причинени имуществени вреди в резултат на незаконно обвинение в размер на сумата 13 119.60 лв., представляваща стойността на 10 месечни възнаграждения, които би получил в случай, че е напуснал системата на МВР по собствена молба, като неоснователни.

Присъдени са разноси, като Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на адв.Г. З. и на адв.Цветомила Събинска, сумата от по 9,09 лева за всяка, представляваща адвокатско възнаграждение по чл.38 ЗА.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца

по делото.

Жалбоподателят-ищец С. Т. Т. Прокуратурата на Република България, оспорва решението в неговата отхвърлителна част и моли съда да го отмени и уважи исквете изцяло респ. да увеличи техния размер. Посочва, че въпреки правилността на така направения правен извод за наличие на основание за реализиране на отговорност на държавата по реда на чл.2, предложение второ ЗОДОВ, при определяне размера на обезщетението за претърпени неимуществени вреди, решаващият съд не е приложил правилно закона, поради което, в тази му част атакуваното съдебно решение се явява неправилно. Спрямо обвиняемия е било повдигнато обвинение за тежко умишлено престъпление по смисъла на чл. 144, ал.3 във връзка ал.1 НК за което се предвижда наказание лишаване от свобода до шест години. Безспорно е, че наказателното производство срещу ищеца е било прекратено на 19.03.2021г., а не както приема ОС-Враца на 27.08.2020 г., когато производството е било спряно. Краен прокурорски акт, който да е влязъл в сила е налице едва на 19.03.2021г. с произнасяне от страна на наблюдаващия прокурор с постановление за прекратяване на наказателното производство. Това дава основание да се приеме, че продължителността на наказателното производство е една година и три месеца, а не осем месеца и тринадесет дни. Безспорно е установено, че за времето от 25.12.2019г. до 20.02.2019г. по отношение на ищеца е била упражнена процесуална принуда, свързана с налагане по отношение на същия на мярка за неотклонение, която е свързана с налагане на забрана за свободно придвижване в пространството и равнозначна на лишаване от свобода, с което драстично са били ограничени човешките му права, в това число правата за достъп до здравеопазване. Не е отчетено обстоятелството, че именно в резултат на обвинението той е бил отстранен от работа и е започнала процедура по налагане на дисциплинарно наказание в системата на МВР. Твърди, че не е отчетен факта на заеманата преди обвинението длъжност на полицаи. В тези случаи се засягат не само личната чест и достойнство на лицата, но и професионалните им качества поради уронване на авторитета им в съответната област. По тази причина, създадените неудобства и притеснения имат по-силно отражение върху отделните негативни изживявания на упражняващите такива професии и пряко значение за размера на обезщетението. Решаващият съд не е отчетел обстоятелството че ищецът към 25.12.2019г. е заемал длъжността полицаи, а факта на предявяване на обвинение спрямо него е станало достояние на широк кръг от хора, тъй като е разпространено чрез средствата за масово осведомяване, което в още по-висока степен е довело до засягане на личното му и професионално достойнство, създавало наличието на силни негативни преживявания и емоции у него от воденото наказателно производство. В тази връзка не е отчетена и промяната в личния живот, че е останал без доходи, с които да покрива обичайните си разходи, което го е принудило да разпродаде личното си недвижимо имущество, за да може да се справи с тази дейност, а за да преодолее срама от случилото се дори е сменил местоживеенето си в друго населено място, където не го познават и няма да бъде критикуван и сочен с пръст.

На следващо място счита за неправилен извода на ОС-Враца за прилагане нормата на

чл.5 ал.2 ЗОДОВ за намаляване размера на дължимото обезщетение поради това, че пострадалият с действията си по време на наказателното преследване недобросъвестно е създавал предпоставки за повдигане и поддържане на незаконно обвинение, приемайки че настъпилият вредоносен резултат е в причинно-следствена връзка и с поведението на пострадалия.

На трето място от установената фактическа обстановка по делото, съдът приема, че действително ищецът е заемал длъжността „Младши инспектор - старши полицай в група „Охранителна полиция“ към РУ - АЕЦ Козлодуй“. Със Заповед № 369з-551/23.03.2020г., служебното му правоотношение с МВР е прекратено. Т. е дисциплинарно уволнен и съгласно ЗМВР не са му изплатени полагащите му се трудови възнаграждения за стаж и прослужено време в системата на МВР, а именно десет работни заплати в общ размер от 13119.60 лв. Сумата е установена с оглед изслушаното заключение на ССЕ, неоспорено от страните. Следователно пропуснатото получаване на полагащите му се 10 трудови възнаграждения, което е в пряка причинна връзка с воденото наказателно производство е подлежаща на обезщетяване вреда, под формата на пропусната полза, от която неправомерно е бил лишен. Съдът неправилно приема, че искът за имуществени вреди е неоснователен, тъй като самото дисциплинарно уволнение е поради нарушения и деяния, несъвместими с Етичния кодекс. Ако бе направил пространствен анализ на събраните доказателства и ги бе обсъдил правилно, то би стигнал до коренно различен извод, тъй като е видно, че Т. е уволнен именно поради повдигнатото незаконно обвинение за престъпление по чл.144 ал.3 НК, за което се предвижда до 6 години лишаване от свобода. Претендира разноски.

Въззиваемата страна Прокуратурата на РБ не изразява становище в писмен вид. В о.с.з. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искове с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДВПГ и чл.84 ал.3 ЗЗД.

Ищецът С. Т. Т. твърди, че на 25.12.2019г. по отношение на него съвсем неоснователно и без съответни доказателства е било повдигнато обвинение за тежки умишлени престъпления от страна на РП- Враца, както следва: 1. за престъпление по чл. 144 ал.3 вр.ал.1 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в качеството си на лице от състава на МВР, се е закачил с убийство на М. Х. Г. от гр. Враца, с която живее на семейни начала и това заканване би могло да възбуди основателен страх за осъществяването му, извършено в условията на домашно насилие и 2. за престъпление по чл.131 ал.1 т.5а вр.чл.130 ал.2 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в частен дом - апартамент, находящ се на ул. „****“ № **, вх.**, ап.**, в условията на домашно насилие, е причинил лека телесна повреда на М. Х. Г. от гр. Враца, изразяваща се в оток в окосмената част на главата, по едно

охлузвания на челото и дясна длан, кръвонасядания на горен десен лакът, предмишница и двата долни крайника - бедра, оток, и кръвоносядания на гръдния кош и дясно ходило, при което ѝ е причинил болка и страдание. С постановление от 25.12.2019г. от страна на наблюдаващия прокурор при РП- Враца е било разпоредено задържането му за срок до 72 часа, а на 28.12.2019г. било депозирано искане за вземане на най-тежката мярка за неотклонение „Задържане под стража“, без да са налице изричните основания, предвидени в нормата на чл.63 НПК, както е приел РС-Враца с определение от 28.12.2019г. по ч.н.д.№ 2631/2019г., с което искането за вземане на тази мярка за неотклонение е оставено без уважение. Изтъква, че въпреки това, по отношение на него е била взета мярка за неотклонение „домашен арест“, като по този начин била ограничена възможността му да се придвижва свободно в пространството под претекст, че би възпрепятствал безпрепятственото и спокойно приключване на наказателното производство. Посочва, че вземането на тази мярка за неотклонение спрямо него на база на предявеното му незаконно обвинение оказало много тежки последици върху здравето му. Още към момента на задържането му за срок до 72 часа, бил във влошено здравословно състояние, което налагало прием на лекарства по лекарско предписание, които не му били подsigурени в сектор „Арести“ към Затвора Враца, а това довело до последващо влошаване на здравословното му състояние и забавяне процеса на лечение. Консултациите с лекуващите го лекари били изключително затруднени, тъй като с мярка за неотклонение „домашен арест“ трябвало да изчаква изричното разрешение на наблюдаващия прокурор, което всеки път му създавало усещане за несигурност и съмнение, дали ще му бъде разрешено да посети съответния медицински специалист за проверка на моментното му здравословно състояние и назначаване на адекватно лечение, като дори се наложило да влезе в болнично заведение за стационарно лечение, тъй като слухът му бил увреден до степен, че не чувал нищо. Докато бил с мярка за неотклонение „домашен арест“, бил отстранен от заеманата от него длъжност „Младши инспектор - старши полицаи в група „Охранителна полиция“ към РУ - АЕЦ Козлодуй“, с което бил лишен от възможността да получава доходи от трудова дейност и изпитвал сериозни затруднения при отглеждането и издръжката на малолетното му дете, както и за погасяване на месечните вноски по изтеглен от него потребителски кредит. Твърди, че това състояние продължило до 19.02.2020г., когато с определение на ОС-Враца по в.ч.н.д.№ 70/2020г., мярката му за неотклонение била изменена в по-лека „подписка“. С постановление от 19.03.2021г., воденото срещу него наказателно производство било прекратено на основание чл.243 ал.1 т.1 вр. чл.24 ал.1 т.1 НПК. Случилото се с него на 25.12.2019г. било разгласено в средствата за масова информация и така станало достояние на широк кръг от хора, в това число и на негови близки, приятели и колеги, в това число и факта на задържането му. Това обстоятелство го карало да изпитва силен срам и да избягва контакти с приятели и колеги. Изтъква, че воденото срещу него наказателно производство се отразило сериозно на психичното му здраве, което наложило посещението на съответен специалист и провеждане на съответно лечение; станал затворен и не желал да разговаря с никого. Бил убеден в невинността си, а третиран като престъпник. Твърди, че дори бил принуден да продаде жилището си в гр. Враца и други недвижими имоти и да се премести

да живее в друго населено място, където не познава никой, за да води малко по-нормален живот в опит да превъзмогне преживения стрес и срам. Висящото наказателно производство срещу него сериозно се отразило и на работата му, тъй като със Заповед № 369з-551/23.03.2020г. бил дисциплинарно уволнен и съгласно ЗМВР не му изплатили полагащите му се трудови възнаграждения за стаж и прослужено време в системата на МВР, а именно десет работни заплати в размер 18000 лева. Това обстоятелство му причинило силно притеснение, тъй като семейството му останало без доходи, бил поставен в обективна невъзможност да обслужва изтеглени от него кредит и да полага адекватни грижи за отглеждането на малолетното си дете. Претендира сумата 70 000 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, вследствие на воденото срещу него наказателно преследване, както и сумата от 13 119 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи - 10 БТВ, които би получил, ако не бе уволнен, ведно със законната лихва върху главниците, считано от 25.12.2019г. до окончателното изплащане,. Претендира разноски.

Ответникът Прокуратура на Р.България оспорва исковете, като твърди недоказаност на твърдените неимуществени вреди - липса на доказателства за обема на претърпени болки и страдания, унижения и стрес, депресия, потиснатост, страх от осъдителна присъда, уронване честта и достойнството му в обществото; недоказаност на причинна връзка между твърдените вреди и обвиненията. Твърди, че обвинението по чл.131 ал.1 т.5а вр.чл.130 ал.2 НК, не е за тежко престъпление по смисъла на чл.93 т.7 НК. Поддържа, че вземането на мярката за неотклонение „домашен арест“ от РС- Враца с определение от 28.12.2019 г. по ч.н.д. № 1234/2019 г., налага извод, че ако в процесния период са търпени вреди, те не са единствено и само в резултат на актове и действия на органи на Прокуратурата на РБ. Посочва, че наказателното производство е приключило само в неговата досъдебна фаза. Релевира възражение за съпричиняване от страна на пострадалия по смисъла на чл.5 ЗОДОВ, тъй като е безспорно установено от фактическа страна, че ищецът е отправял заплахи за убийство и е нанесъл леки телесни увреждания на М. Г. поради което със своето неправомерно поведение, сам е допринесъл за предприетата срещу него наказателна репресия. Приложената медицинска документация не доказва наличието на непосредствена връзка между влошаване на здравословното състояние на ищеца и обвиненията по чл.144 и чл.131 НК, че приложените статии не съдържат изявления на органи на Прокуратура на РБ, поради което не следва да се ангажира нейната отговорност за действия на трети лица-журналисти. По отношение на законната лихва посочва, че тя би била дължима от датата, на която постановлението за прекратяване на наказателното производство е придобило стабилност, а не от повдигане на обвинението 25.12.2019г. Наред с това оспорва изцяло като недопустима, респ. неоснователна, претенцията за пропуснати ползи в претендирания размер. Счита, че приложените писмени доказателства свързани с наложеното дисциплинарно наказание и проведените административни производства по неговото обжалване, налагат извод, че то не е отменено като незаконосъобразно, както и че съответният орган - директорът на ОД на МВР-Враца не е действал в условията на обвързана компетентност - квалификацията на поведението на ищеца като престъпление по

наказателно правния състав на чл. 144 НК и на чл. 131 НК, не е послужило като основание за налагане на най-тежкото дисциплинарно наказание уволнение. Изтъква, че поради липсата на доказателства, че прекратяването на служебното правоотношение е пряка и непосредствена последица от действия на органи на Прокуратура на РБ във връзка с процесните обвинения, то не следва да се ангажира нейната отговорност - тя не е и пасивно легитимирана да отговаря за тези вреди.

От фактическа страна се установява безпротиворечиво, че с постановление от 25.12.2019г. по отношение на ищеца е повдигнато обвинение за тежко умишлено престъпление от страна на РП- Враца, както следва: 1. за престъпление по чл.144 ал.3 вр.ал.1 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в качеството си на лице от състава на МВР, се е заканил с убийство на М. Х. Г. от гр. Враца, с която живеел на семейни начала и това заканване би могло да възбуди основателен страх за осъществяването му, извършено в условията на домашно насилие и

2. за престъпление по чл.131 ал.1 т.5а вр.чл.130 ал.2 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в частен дом - апартамент, находящ се на ул. „****“ № **, вх.*, ап.**, в условията на домашно насилие, е причинил леки телесни повреди на М. Х. Г. от гр. Враца, изразяваща се в оток в окосмената част на главата, по едно охлузвания на челото и дясна длан, кръвонасядания на горен десен лакът, предмишница и двата долни крайника - бедра, оток, и кръвонасядания на гръдния кош и дясно ходило, при което ѝ е причинил болка и страдание.

С постановление от 25.12.2019г. от страна на наблюдаващия прокурор при РП- Враца е било разпоредено задържането му за срок до 72 часа, а на 28.12.2019г. било депозирано искане за вземане на най-тежката мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

С определение от 28.12.2019г. постановено по ч.н.д.№ 2631/2019г., по описа на РС-Враца, е била взета мярка за неотклонение „**домашен арест**“, до 19.02.2020г., когато е изменена в полка такава, а именно - подписка, видно от определение № 62 от 10.02.2020г. по ч.н. дело № 143/2020г. на РС- гр. Враца. В периода на търпене мярката домашен арест, му е разрешавано да напуска жилището си, където търпи мярката за неотклонение „домашен арест“, в определени часови интервали, за да се явява на прегледи в МБАЛ „Хр.Ботев“ АД гр.Враца, видно от постановления от 31.12.2019г., 02.01.2020г. - 2 бр., 03.01.2020г. - 2 бр., 08.01.2020г. - 2 бр. и 14.02.2020г. на прокурор при РП-Враца .

С постановление от 27.08.2020г. на прокурор при РП-Враца, на основание чл.199 чл.243 ал.1 т.1 вр. чл. 24, ал.1 т.1 НПК и чл.244, ал.1, т.1 вр. чл.25, ал.1, т.6 НПК, **е прекратено** наказателно производство № 2631/2019г. по описа на РП-Враца водено срещу С. Т. Т. за престъпление по чл.144 ал. 3 вр.ал. 1 НК и за престъпление по чл.131 ал.1, т. 5а, вр.чл.130 ал. 2 НК; отменена е взетата мярка за неотклонение „подписка“; спряно е досъдебно производство № 2631/2019г. по описа на РП-Враца, водено за престъпление по чл.144 ал.3 вр.ал.1 НК и за престъпление по чл. 148 НК и е разпоредено препис от постановлението да се изпрати на пострадалата М. Х. Г., като на основание чл.244 ал.3 НПК е уведомена за

правата по чл.80 НПК, а именно, че в срока по чл.81 ал.3 НПК има право да подаде тѣжба по реда на чл.81 НПК до съответния първоинстанционен съд за образуване на наказателно частен характер дело срещу извършителя на престѣпленията от частен характер, съставомерни по чл.130 ал.2 НК и по чл.148 НК и да участва в същото като частен тѣжител с правата по чл.82 НПК. Преписи от това постановление са връчени на С. Т. на 01.09.2020г. а на М. Г. на 09.09.2020г., същото не е обжалвано и е влязло в сила на 16.09.2020г.

Затова с постановление от 19.03.2021г. на прокурор при РП-Враца, на основание чл.199 чл.243 ал.1 т.1 и чл.24 ал.6 вр.ал.5 т.1 НПК, е прекратено наказателно производство № 2631/2019г. по описа на РП-Враца, водено за престѣпление по чл.144 ал.3 вр.ал.1 НК и по чл.131 ал.1 т. 5а вр.чл.130 ал.2 НК, поради липсата на подадена частна тѣжба по реда на чл.81 НПК от пострадалата в шестмесечен срок след получаване на съобщението за спиране т.е. до 09.03.2021г.

Със Заповед № 369з-2363/30.12.2019г. на директора на ОД МВР - Враца за извършени от мл.инспектор С. Т. Т. действия, уронващи престижа на службата в МВР, които действия представляват нарушения на Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР, е образувано дисциплинарно производство и същият временно е отстранен от заеманата от него длѣжност „Младши инспектор - старши полицай в група „Охранителна полиция“ към РУ - АЕЦ Козлодуй“. Разпоредено е да му бъдат иззети служебните карта, личен знак и оръжие. Със Заповед № 369з-551/23.02.2020г. на директора на ОД МВР - Враца на основание чл.194, ал.2, т.4 ЗМВР и чл.197, ал.1, т.6, вр.чл.203, ал.1, т.13 и чл.204, т.3 и чл.226, ал.1, т.8 ЗМВР му е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ и е прекратено служебното правоотношение на младши инспектор С. Т. Т. - старши полицай в група „Охранителна полиция“ към РУ - АЕЦ Козлодуй“, считано от датата на връчване на заповедта - 24.03.2020г.

Заповедта е обжалвана от С. Т. пред Административен съд - Враца, който с решение № 193/29.06.2020г. по адм.д.№ 185/2020г. е отхвърлил жалбата. Решението е оставено в сила с решение № 4577/09.04.2021г. постановено по адм. дело № 9405/2020г. по описа на ВАС, V отд., в мотивите на което е посочено, че цялото поведение на полицейския служител във връзка с развия се скандал и побой между него и жената, с която е живял на семейни начала, е разгледано подробно от административния съд. Обсъдени са фактите и обстоятелствата, изложени от дисциплинарно наказващия орган в заповедта и са изведени относимите правни норми. Правилно съдът е посочил, че поведението му е квалифицирано като **виновно нарушение на т.15, т.19, т.20, т.93, т.96 от Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР**, при което се счита осъществен състава на дисциплинарите нарушения по чл.194, ал.2, т.4 ЗМВР. Деянието е станало е известно на служителите в МВР, на органите на съда, прокуратурата, следствието, на широк кръг от граждани и е отразено в средствата за масово осведомяване, което представлява тежко нарушение на служебната дисциплина по чл.194, ал 2, т.4 ЗМВР и е деяние, несъвместимо с етичните правила за поведение на държавните служители в МВР, уронващо престижа на службата, за което се налага най-тежкото дисциплинарно наказание „уволнение“ по чл.203,

ал.1, т.13 ЗМВР. Изводите на съда за доказаност на вменените на жалбоподателя нарушения са последователни, логични и кореспондират изцяло със събраните по делото доказателства относно извършените от лицето противоправни действия на 24 и 25 декември 2019 г.

Приложени са 12 бр. обяснения и сведения, в това число от полицейските служители, явили се при двете повиквания на телефон 112, копия на материали от образуваното сл.д.№ 116 от 2019 г. по описа на ОСЛО към ОП – Враца, протокол от прослушване на CD, изпратено от Дирекция „Национална система 112“, СМЕ за пострадалото лице, експертно-техническа справка на сектор БНТЛ при ОД на МВР – Враца, докладни записки от служители на РУ – Враца, протоколи за полицейско предупреждение, копия от средства за масова осведомяване, в които са отразени извършените деяния, бюлетини на ОДМВР – Враца, медицинско удостоверение и други.

Като ирелевантни са са преценени доводите на касатора, че към момента на издаване на оспорената заповед по отношение на него няма влязла в сила осъдителна присъда по образуваното ДП № 116 от 2019 г. по описа на ОСЛО към ОП – Враца, установяваща, че същият е извършил някакво престъпление. С оглед правилото на чл.194, ал.3 ЗМВР дисциплинарната отговорност се носи отделно и независимо от всеки друг вид отговорност, като едно и също деяние може да обуславя търсенето на дисциплинарна и на наказателна отговорност едновременно, респективно да съставлява основание за реализиране само на един вид отговорност, в зависимост от конкретните факти във всеки отделен случай.

Досежно неимуществени вреди по делото са ангажирани гласни доказателствени средства, а именно - разпит в о.с.з. на 29.11.2022г. на св. Т. /баща/ и Т. /брат/, чийто показания се кредитират при условията на чл.172 ГПК, както и св.И. /приятел/.

Св.Т. Т. твърди, че мечтата на сина му била да работи като полицай, обичал работата си много, държал на нея и работел съвестно. Преди да задържат сина му, същият нямал здравословни проблеми, а след задържането му се появили такива - в ухото му избила гной, настъпила психическа промяна, не бил адекватен, бил психически смазан, нервен, викал, разхвърлял, вкъщи не могло да се разговаря с него, говорил несвързани работи - че ще става тираджия и ще се татуира, не бил този човек, който бил преди. След като разбрали за случая всичките му приятели и колегите се оттеглили от него, отбягвали го, не искали да се срещат с него и да го виждат, държали се с него като с най-големия престъпник. Отношението на съседите и роднините също се променило - не искали да говорят с цялото семейство, избягвали срещите с тях; внучето също не идвало в дома им, тъй като майка му не разрешавала, последната също не го посещавала; никой не искал да общува с ищеца. След като приключило делото, синът му се върнал на работа, но колегите му не се държали добре с него - не го уважавали, обиждали го, не говорили с него; работил около седмица, след което бил уволнен. От цялото това отношение С. не бил на себе си, ходил на психолог, напуснал семейството си и се преместил да живее в гр.София, за да избегне хората, които го отбягвали. Връщал се във Враца само, за да види детето си. Според свидетеля случаят се отразил и на финансовото състояние на сина му, тъй като нямало от къде да взима пари, за да изплаща кредита и издръжката на детето си.

Св.А. Т. твърди, че брат му бил много мотивиран в службата си, искал да учи висше образование и да се развива, бил много амбициозен. След случая обаче се депресирал, нямал вече желание да се развива, животът му се променил, не е същият човек, спрял да се храни редовно, имал лош сън, трудно заспивал, имал промени в настроението, както и здравословни проблеми с ухото, за което е приет в болницата. Случаят придобил популярност в града, имало и статии за него и всички се отдръпнали от брат му. Поради случилото се брат му не могъл да си намери работа в града и се наложило да отиде да живее в гр.София.

Св.И. твърди, че е посещавал ищеца в дома му 4-5 пъти, докато е бил под домашен арест, в болницата също. Твърди, че С. бил притеснен, говорил, че го подслушват, че има някаква конспирация, СРС-та. След като излязъл от домашен арест, се върнал за една седмица на работа и му се оплаквал, че седи сам, колегите му се отдръпнали, не искали да говорят с него, защото е най-големият престъпник. Нямал пари да си плаща кредита и издръжката на детето си, поради което, след като излязъл от домашен арест, си продал вилата за малко пари - 10 000 лв., само за да има пари; продал си и апартамента.

Според показанията на свидетелите, повдигнатото обвинение и воденото досъдебно производство се отразило отрицателно на ищеца в служебен и личен план. Бил принуден да напусне работа, като впоследствие изпитвал затруднения при погасяване на дължими кредитни вноски, както и при изплащане на месечна издръжка за детето. Контактите му били ограничени само до най-близките хора. Наказателното преследване срещу него се отразило негативно и на поведението и на здравословното състояние - същият страдал от безсъние, депресия, получил загуба на слуха след прекарана остра вирусна инфекция.

По делото са представени и два нотариални акта, обективиращи сключени договори за покупко-продажби и учредяване право на ползване, съответно от 24.01.2020г. и 10.06.2020г., с които ищецът С. Т. Т. е продал свои недвижими имоти именно в периода на висящност на наказателното производство и отстраняването му от длъжност.

По делото са представени статии, публикувани на 25.12.2019г. и 26.12.2019г. съответно на интернет сайтовете pik.bg и glasnews.bg и на агенция BulNews, със следните заглавия „Кървава Коледа: Полицай от АЕЦ „Козлодуй” преби жена си почти до смърт - опирал пистолет до главата ѝ”, „МВР потвърди новината на BulNews за полицая, пребил почти до смърт жена си” и „Полицай преби жестоко жена си във Враца, с опасност за живота е”. В статиите е изнесена информация за скандал в жилище на ул.”****” във Враца, при който пияният С. Н. от Враца - служител в районното управление на полицията в АЕЦ „Козлодуй” пребил жена си и слагал пистолет до главата ѝ с намерение да я гръмне; за арестуването на полицая и че по случая вече работи ОСлС - Враца и е образувано следствено дело.

Видно от приложеното свидетелство за съдимост ищецът е с чисто съдебно минало. От съществено значение е същият е заемал длъжност - „Младши инспектор - старши полицай в група „Охранителна полиция“ към РУ - АЕЦ Козлодуй“, като има прослужено време в структурите на МВР на длъжност за държавен служител 10 години, 8 месеца и 8 дни. Именно затова се предизвиква и широк медиен отзвук, поради което правилно е преценено,

че Прокуратурата следва да носи отговорност и за тези вреди. В този смисъл възражението за липса на пасивна материално-правна легитимация за вредите, причинени от публикуваните статии от автори-журналисти, е неоснователно.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така описаната фактическа обстановка съдът намира решението на първа инстанция за правилно по същество по следните съображения:

Първо - образуваното наказателно производство е било прекратено, не поради това, че деянието не е извършено, а единствено поради факта, че заплахите не са годни да възбудят основателен страх у пострадалата по смисъла на чл.144 ал.3 НК, а упражненото спрямо нея насилие не е такова при условията на домашно насилие, поради което и двете престъпления са от частен характер, а не общ т.е. наказателното преследване е по тъжба на пострадалата, а тя не е депозирала такава, поради което производството е прекратено, видно от Постановление на Прокуратурата 19.03.2021г. и 27.08.2020г. /л.26 до 36 вкл./

Съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правоохранителни органи възниква от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство. Това предполага постановлението за прекратяване да е съобщено на лицето, което претендира вреди и последното да не е поискало наказателното производство да продължи и да завърши с оправдателна присъда. В случая е налице постановление за прекратяване на наказателното производство, което е окончателно на 21.03.2021г. /т.е. 6 месеца след 09.09.2020г., когато е било съобщено на пострадалата правото ѝ да продължи чрез депозирание на частна тъжба, от което тя не се е възползвала/

С оглед гореизложеното правилни и законосъобразни са изводите на съда, че общата продължителност на наказателното производство следва да се преценява, считано от датата на постановлението за привличане на обвиняем - 25.12.2019г., до влизане в сила на определението за прекратяване на наказателното производство - 19.03.2021г., или общо 1 години и 3 месеца.

За престъплението по чл.144, ал.3 вр.ал.1 НК, се предвижда наказание „Лишаване от свобода“ до шест години, т.е. тежко умишлено по смисъла на чл.97 т.7 НК, а това по чл.131 ал.1 т.5а, вр. чл. 130 ал. 2 НК, се наказва с лишаване от свобода до една година или пробация.

При мярка за неотклонение- домашен арест за времето от 27.12.2019г. до 19.02.2020г., когато е изменена в подписа, както и че от тези действия на прокуратурата на последния са причинени неимуществени вреди - силно изживян стрес и притеснения - обстоятелства, които обуславят кумулативното съществуване на елементите на фактическия състав на нормата на чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ.

Основанието за ангажиране отговорността на държавата чрез органите на прокуратурата по реда на ЗОДОВ е обективен факт и ако спрямо лицето е било повдигнато обвинение за извършване на престъпление по НК, което впоследствие е било прекратено, поради това, че

деянието не е извършено от това лице, респ. ако лицето е оправдано, а наложената мярка за неотклонение е отменена поради липса на законно основание - несъставомерност, изразяваща се в липса на авторство, именно тези обстоятелства дават основание обвинението да бъде квалифицирано като незаконно, **независимо от това**, че отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и в рамките на правомощията на разследващия орган. Тези изводи съответствуват напълно и на указанията по приложението на материалния закон, дадени в т. 3 на ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, в което е прието, че държавата се освобождава от отговорност за вреди **само ако единствената причина за увреждането е поведението на гражданите.**/в този смисъл ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 18 ОТ 22.01.2009 Г. ПО ГР. Д. № 3948/2008 Г., Г. К., II Г. О. НА ВКС/

Отговорността по ЗОДОВ на държавата и общините е деликтна и доколкото няма специални правила, размера на обезщетението за причинените неимуществени вреди се определя от общата норма - чл. 52 ЗЗД, която определя справедливостта като единствен критерий. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, ищецът следва да установи по реда на пълното доказване настъпилото влошаване на общия му здравословен статус и психическо състояние, претърпените болки и страдания, както и наличието на причинно-следствената връзка между тях и воденото срещу него наказателно производство, претърпените страдания и интензитета на стреса, опозоряването на името му и репутацията му. Тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинение се преценява именно като обстоятелство, което е от значение за справедливото овъзмездяване на оневинения обвиняем /подсъдим/. Това обстоятелство, обаче, няма и не може да има самостоятелно значение, нито може да бъде определено парично изражение на неимуществените вреди, за които се претендира по чл. 2 ЗОДВПГ, по текстове на НК.

Правно релевантно е как то се е отразило върху обвиняемия /подсъдимия/, което няма как да бъде напълно еднакво за различните лица, а при специфичните за всеки случай факти и обстоятелства.

САС отчита факта, че обвинението е за извършени две умишлени престъпления от общ характер, от които едното е тежко умишлено, но и двете реализирани в идеална съвкупност - битов семеен скандал след употреба на алкохол, а именно: за престъпление по чл. 144 ал.3 вр.ал.1 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в качеството си на лице от състава на МВР, се е закарал с убийство на М. Х. Г. от гр. Враца, с която живее на семейни начала и това закарване би могло да възбуди основателен страх за осъществяването му, извършено в условията на домашно насилие и 2. за престъпление по чл.131 ал.1 т.5а вр.чл.130 ал.2 НК, за това, че на 25.12.2019г. през нощта в гр.Враца, в частен дом - апартамент, находящ се на ул. „****“ № **, вх. *, ап. **, в условията на домашно насилие, е причинил лека телесна повреда на М. Х. Г. от гр. Враца, изразяваща се в оток в окосмената част на главата, по едно охлузвания на челото и дясна длан, кръвоносядания на горен десен лакът, предмишница и двата долни крайника - бедра, оток, и кръвоносядания на гръдния кош и дясно ходило, при което ѝ е причинил болка и страдание.

Следва да се посочи, че неспазването на разумен срок в наказателно производство с

привлечен обвиняем увеличава вредните последици за последния в степен, която е предмет на конкретна преценка. Тази степен не следва да намира изражение чрез увеличение на размера на обезщетението в геометрична прогресия, без да се изследва и отчита в решаващата дейност на съда прякото значение, което продължителността има за конкретно претендираната вреда, с оглед нейното естество. В случая продължителността **не се намира в пряка причинно-следствена връзка с вредите, доколкото е само 1 година и 3 месеца.**

Правилни са изводите на първа инстанция, че прилагането на мярката за неотклонение - домашен арест е била провокирана от агресивното поведение на жалбоподателя-ищец, който видно от мотивите на решението на ВАС след вече съставен протокол за предупреждение по реда на чл.144 НК на 24.12.2019 г. срещу 25.12.2019 г. около полунощ и след обаждане на единен европейски номер за спешни повиквания 112, в 01 часа 39 минути и 09 секунди във връзка с възникнал скандал между тях двамата, живеещи на семейни начала, повторно се връща на място и повторно предизвиква скандал и нанася побой. Констатирано е, че полицейският служител в явно нетрезво състояние е заплашвал М.Г. вербално и я нападнал физически. Извадил е кобур със служебен пистолет „Макаров“ и без да го насочва към нея е използвал думи, които жената е възприела като пряка заплаха за живота си. Издърпала е оръжието и е избягала от жилището. На мястото на скандала са пристигнали полицейски служители от РУ - Враца и са установили, че се касае за побой и съставили протоколи за предупреждение и на двамата по чл.144 от НК. Закарали жалбоподателя-ищец до друг адрес, където имал апартамент, за което докладвали на служител от „Оперативна дежурна част“. На 25.12.2019г. след 02.00 часа се получават две обаждания на тел.112 отново от М. Г. и съобщава, че приятелят ѝ е отишъл до дома ѝ и отново я е заплашил с думите: „Мъртва си, под земята ще си, сега идвам и ще видиш какво ще стане“. Облечен в полицейска униформа и в явно нетрезво състояние той е влязъл в апартамента на жената и ѝ нанесъл побой като я удрял с юмруци, ритане на всички части по тялото, счупил е ваза в главата ѝ, а също така е увредил имущество от жилището, собственост на М. Г., както и имуществото на блока.

В обобщение - въззивният съд констатира, че е налице съвпадение на крайния резултат от изводите на първата и настоящата инстанции по отношение основателността на иска, а по отношение на размера на обезщетението намира, че същият правилно е определен до 500 лв. и не следва да бъде увеличаван, доколкото домашното насилие /независимо как точно е квалифицирано от Прокуратурата/ не следва да бъде толерирано от съда, а никой не може да черпи благоприятни за себе си правни последици от своето собствено неправомерно поведение – нанасяне на побой.

ПО ИСКА ЗА ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ

Съгласно чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконни актове, действия и бездействия на правозащитните органи, изчерпателно посочени в закона. Пропуснатите ползи са неосъществено увеличение на имуществото, което се основава на предположението за състоянието, в което имуществото би се намирало, ако не бяха засегнати благата, т.е, ако

вредоносното събитие не беше настъпило.

Правната норма на чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ предвижда, че отговорността на държавата се ангажира за вреди, причинени на гражданите от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. За да възникне тази отговорност следователно са необходими две предпоставки: повдигане на обвинение за извършено престъпление и оправдаване на лицето по повдигнатото обвинение с влязла в сила присъда. Вредите, които не са в причинно следствена връзка с незаконното обвинение за извършено престъпление, не се обхващат от обезщетението за имуществени вреди по чл.2 ал.1 т.2 ЗОДОВ и за тях държавата не отговаря. Налице ли е причинна връзка между неоснователното обвинение и неполученото месечно трудово възнаграждение, поради прекратяване на служебното правоотношение, извън сроковете за обезщетение поради незаконно уволнение се преценява с оглед обстоятелствата на всеки конкретен случай./така РЕШЕНИЕ № 53 ОТ 05.05.2020 Г. ПО ГР. Д. № 2747/2019 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК/ Видно е от мотивите на уволнителната заповед, а същото е прието и с решението си ВАС, сезиран с иска за отмяната ѝ, че същата е обоснована с гореописания битов скандал и диспозитива на повдигнатото обвинение и е основана на материалите, събрани в следственото дело. Дисциплинарно-наказващият орган е съобразил презумпцията за невиновност до доказване на противното и затова е извършил самостоятелна проверка за това съществува ли дисциплинарно нарушение, като е назначена специална комисия, която е разследвала случая. С оглед конкретните данни по делото те са формирали извод, че описаното поведение на мл.инспектор Томов е несъвместимо със заеманата от него длъжност, а поведението му е квалифицирано като **виновно нарушение на т.15, т.19, т.20, т.93, т.96 от Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР**, при което се счита осъществен състава на дисциплинарни нарушения по чл.194, ал.2, т.4 ЗМВР. Отразено е, че деянието е станало известно на служителите в МВР, на органите на съда, прокуратурата, следствието, на широк кръг от граждани и е отразено в средствата за масово осведомяване, което представлява тежко нарушение на служебната дисциплина по чл.194, ал 2, т.4 ЗМВР и е деяние, несъвместимо с етичните правила за поведение на държавните служители в МВР, уронващо престижа на службата, за което се налага най-тежкото дисциплинарно наказание „уволнение“ по чл.203, ал.1, т.13 ЗМВР. Изводите на съда за доказаност на вменените на жалбоподателя нарушения са последователни, логични и кореспондират изцяло със събраните по делото доказателства относно извършените от лицето противоправни действия на 24 и 25 декември 2019 г. Правно ирелевантно е дали това поведение може да се квалифицира като престъпление или не, дали е от общ или частен характер. В този смисъл е съобразена установената практика на ВКС /т. 10 и т. 11 от ТР№ 3/2004 г. на ОСГК, решение № 343/10.12.2014 г. по гр. д. № 1610/2014 г., IV г.о., решение № 708/14.01.2011 г. по гр. д. № 1389/2009 г., IV г.о./, че обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на установена пряка причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Само в случаите, когато имуществените вреди от незаконно повдигнато и поддържано обвинение са резултат от действия на друг орган, *който е действал при*

условията на обвързана компетентност, тогава отговорност за тези вреди носи прокуратурата, при условие, че специален закон не предвижда друг ред за обезщетяването им / арг. от чл. 8, ал. 3 ЗОДОВ /. При наличието на специална законова уредба / чл. 254, ал. 2 ЗМВР - отм., вр. с чл. 240, ал. 4 ППЗМВР - отм., респ. чл. 237, ал. 2 ЗМВР/ за обезщетяване на имуществените вреди, претендирани като неполучено трудово възнаграждение / или разликата във възнагражденията/ от ищеца - бивш служител на МВР, поради отстраняването му от длъжност като административна мярка и незаконно прекратеното служебно правоотношение, в т.ч. и при неустановена /респ. прекъсната/ причинна връзка на претендираните вреди с незаконното обвинение, отговорността на прокуратурата по общия ред на ЗОДОВ не може да се ангажира.

Последиците на временното отстраняване от длъжност, когато то е предприето по причина на образувано наказателно производство, както е в случая, са в зависимост от изхода на наказателното производство. В разпоредбата на 237, ал. 2 от ЗМВР е предвиден специален начин на обезщетяване на служители на МВР в случаите на отстраняване от длъжност по реда на НПК, когато наказателното производство спрямо тях бъде прекратено, а именно - имат право на обезщетение в размер, изчислен по реда на чл. 239 към момента на прекратяването, за времето, през което са останали без работа, но за не повече от 6 месеца. Във всички случаи, ЗМВР урежда особени обществени отношения и е специален по отношение на ЗОДОВ, поради което и редът за обезщетяване с оглед на работата в системата на МВР, е по специалния закон. Ето защо и доколкото заповедта не е мотивирана единствено с факта на повдигнато обвинение за двете престъпления, а се основава на вътрешно разследване, проведено от специално назначена Комисия, съдът е преценил, че уволнението не е пряко следствие на воденото наказателно производство, поради което не е налице причинна връзка между поведението на ответника и претърпените вреди.

Отделно от горното при вече упражнен пряк съдебен контрол е недопустимо да се реализира косвен съдебен контрол от граждански съд по отношение заповедта за дисциплинарно уволнение.

На основание чл.78 ал.1 ГПК жалбоподателят дължи в полза на въззиваемата страна направените разноски за явяване пред настоящата инстанция, но такива няма направени и не следва да се присъждат.

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3/03.01.2023г. постановено по гр.д. № 393/2022г. по описа на ОС-Враца, ГО, в обжалваната отхвърлителна част.

В необжалваната осъдителна част решението е влязло в сила.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____